

високъ стъпенъ на гражданственностъ или на образованностъ. *)

Кавкаскити народи са оставили безбройни извори, по които може да се напише историята имъ.

Извори ти на историята се дѣлятъ обикновенно на писмени и неписмени.

На неписменити извори се отнасятъ паметници ти отъ искусства и занаяти, като: сгради, статуи, образи, пари, оръжие, покъштина, дрѣхы и пр. Въ тѣхъ влизатъ и изустнити прѣдания (сир. староврѣменни приказки, повечето пѣти накичени съ всякакви измислици) и народнити пѣсни.

На писменити извори принадлежатъ: първо, бѣлѣжки ти на съврѣменнити за събитията като: лѣтописи, вѣстници и писма; второ, държавнити работи, като: закони, стовори, съдебни работи и пр.; трете, стихотверенията, съчиненията по всякакви науки, и други.

Отъ *спомогателнити науки* на историята първо мѣсто захващатъ *земеописание то* и *лѣточисление то*. Земеописание то опрѣдѣлява мѣсто то, дѣто е живѣлъ или живѣе единъ народъ, и показова свойствата на земята и климата тѣ, отъ които зависи много животъ тѣ и нравъ тѣ на народъ тѣ. А лѣточисление то показова врѣмето, въ което са ставали събитията. За това историцити зиматъ едно много важно събитие и отъ него броятъ години ти. Запримѣръ за християнскити народи за такъво събитие (или

*) *Държава* се нарича народнаселение то на една земя, което живѣе подъ една власть. Ако върховната власть се намира въ ръцѣ тѣ на единъ Управникъ, държава та се нарича *самодържавие* (монархия); ако ли държава та се реди отъ старѣйшини, избирани отъ народъ тѣ, нарича се *народоправление* (республика). Подъ име *образованностъ* или *гражданственностъ* се разумѣва всичко, што улеснява напредноване то на обществията и на народното благосъстояние, като: вѣра, наука, искусство, занаятъ, търговия, правление, съдничество, военна сила и пр.